

Zakres dokumentów potrzebnych do potwierdzenia spełnienia warunku z art. 197 pkt 2 lit. a ustawy o działalności leczniczej

Przepisy ustawy o działalności leczniczej przewidują możliwość i warunki uzyskania przez podmiot tworzący, który dokonał przekształcenia samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej w spółkę kapitałową, dotacji celowej z budżetu państwa.

Możliwość ta jest związana z zaistnieniem różnych sytuacji wymienionych w art. 197 pkt 2 uodl. Jedną z nich jest zawarcie ugody z wierzycielami w zakresie zobowiązań cywilnoprawnych podmiotu tworzącego przejętych od samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, obejmującej co najmniej częściowe umorzenie tych zobowiązań lub odsetek od nich (art. 197 pkt 2 lit. a uodl).

Użyte przez ustawodawcę określenie budzi niestety liczne wątpliwości – głównie ze względu na użycie terminologii dalekiej od precyzji języka prawnego. I tak:

- przesłanką wystąpienia o uzyskanie dotacji jest zawarcie ugody z wierzycielami. Wydaje się, że pojęcie to zostało użyte w potocznym znaczeniu tego słowa jako „porozumienie kończące spór, osiągnane wskutek wzajemnych lub jednostronnych ustępstw” („Słownik 100 tysięcy potrzebnych słów”, p.zb. p.red. J.Bralczyka, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2005, s. 874). Z prawnego punktu widzenia wyróżniamy bowiem dwie kategorie ugód: ugody materialnoprawne (znajdujące swoje oparcie w przepisach Kodeksu Cywilnego) oraz ugody sądowe (mające swoje umocowanie w przepisach Kodeksu Postępowania Cywilnego) – i zasadniczo ugoda wskazana w art. 197 pkt 2 lit. a uodl nie jest żadną z nich.

W odniesieniu do ugód materialnoprawnych definicję zwiera art. 917 Kodeksu Cywilnego – jeden z dwóch przepisów tytułu XXXV: Ugoda – który podaje, że przez ugodę strony czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego w tym celu, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić ich wykonanie albo by uchylić spór istniejący lub mogący powstać. Doktryna wskazuje, że jeśli strony nadają nową treść niespornemu stosunkowi prawnemu, to jedynie modyfikują jego treść, tymczasem do uznania danej umowy za ugodę konieczne jest dokonanie modyfikacji w warunkach niepewności czy konfliktu interesów (por. M.Pyziak-Szafnicka, w: System prawa prywatnego, t. 8, s. 866). Podkreśla się również, że dla skuteczności zawarcia ugody istnieje potrzeba wzajemnych ustępstw z obu stron. Uczynienie ustępstw jedynie przez jedną ze stron nie ma cech ugody (por. L.Stecki, w: J.Winiarz, Komentarz do KC, t. II, s. 852). Oznacza to, że zawarcie ugody materialnoprawnej już po przejęciu zobowiązań przez podmiot tworzący jest praktycznie niemożliwe, gdyż nie będą spełnione konstytutywne cechy ugody – przede wszystkim istnienie wzajemnych ustępstw. Z kolei ugoda sądowa ma miejsce dopiero w sytuacji toczącego się sporu sądowego – co nie będzie miało miejsca w większości przypadków;

- ustawa posługuje się określeniem „wierzycielami” nie precyzując, czy chodzi o wszystkich, czy część wierzycieli. Wydaje się, że wystarczające jest by odpowiednia umowa została zawarta przynajmniej z częścią wierzycieli – bez wymogu objęcia nią wszystkich;
- pojęcie „umorzenia” jest pojęciem stosowanym głównie w odniesieniu do zobowiązań publicznoprawnych. W znaczeniu cywilnoprawnym jest ono stosowane dla oznaczenia wygaśnięcia zobowiązania z woli stron w inny sposób niż jego wykonanie (por. art. 504 i 505 KC

– umorzenie przez potrącenie, art. 506 – umorzenie przez odnowienie). Wydaje się, że ustawodawca posługując się pojęciem „umorzenia” miał na myśli cywilnoprawną instytucję zwolnienia z długu (art. 508 Kodeksu Cywilnego).

Wydaje się zatem, że warunek określony w art. 197 pkt 2 lit. a uodl należy rozumieć jako zawarcie z co najmniej częścią wierzycieli umowy, w wyniku której podmiot tworzący zostaje zwolniony z przynajmniej części długu powstałego w wyniku przejęcia zobowiązań przekształcanego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej.

Literalna analiza warunku wskazywałaby dodatkowo, że zwolnienie z długu musiałyby następować bezwarunkowo z chwilą zawarcia umowy. Interpretacja taka byłaby spójna z art. 198 ust. 2 pkt 1 lit. a uodl, który wysokość otrzymanej dotacji uzależnia od wartości umorzonych wierzytelności lub odsetek.

Umorzonych, a zatem nie przewidzianych do umorzenia w przyszłości po upływie wskazanego terminu, czy po spełnieniu określonego warunku (np. zapłaty określonej części zobowiązania). Wykładnia funkcjonalna pozwala jednak twierdzić, że sama umowa może przewidywać zwolnienie z długu pod warunkiem zawieszającym lub z zastrzeżeniem terminu zawieszającego.

Wystąpienie o dotację musi jednak nastąpić po upływie terminu albo po ziszczeniu się warunku.

Konstatacja ta pozwala nam ustalić zakres dokumentów koniecznych do przedłożenia przy ubieganiu się o dotację.

Wniosek o udzielenie dotacji składa się do ministra właściwego do spraw zdrowia wraz z dokumentami potwierdzającymi spełnienie przesłanek udzielenie dotacji (art. 198 ust. 1 uodl). Przepis ten oznacza, że w sytuacji przewidzianej w art. 197 pkt 2 lit. a uodl, podmiot tworzący jest zobowiązany przedłożyć wraz z wnioskiem „ugodę z wierzycielami w zakresie zobowiązań cywilnoprawnych przejętych od samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, obejmującą co najmniej częściowe umorzenie tych zobowiązań lub odsetek od nich”. Czyli umowę, w wyniku której podmiot tworzący zostaje zwolniony z przynajmniej części długu powstałego w wyniku przejęcia zobowiązań przekształcanego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej.

Jeśli umowa przewiduje bezwarunkowe zwolnienie z długu – jest ona wystarczającym dokumentem potwierdzającym spełnienie przesłanek udzielenia dotacji.

Jeśli natomiast zwolnienie z długu następuje pod warunkiem (odpowiednio – z zastrzeżeniem terminu) wraz z umową należy przedłożyć dowody potwierdzające, że warunek się ziszczył, a zatem, że zwolnienie z długu faktycznie nastąpiło.

W sytuacji, gdy warunkiem tym jest wykonanie zobowiązania w określonej części dowodami takimi będą kopie odpowiednich przelewów bankowych – których w ogólności przedkładać nie trzeba.

Bernadeta Skóbel. Grzegorz Kubalski, Marek Wójcik